

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

32. årg.

Bergen, Onsdag 30. januar 1946.

Nr. 3.

Abonnement kr. 10.00 pr. år fagnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.

Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.

Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Vintersilden lar vente på seg. Skreifisket er begynt.

Fiskerioversikt for tiden 20.—26. januar 1946.

Dårlige værforhold karakteriserte fiskeriene også i uken som endte 26. januar. Storsildfisket er fremdeles ikke begynt, men lørdag 26. januar ble det konstatert at silden er til stede, idet store sildeåter ble observert på Rundefletet på Sunnmøre. I Nord-Norge drives det et forholdsvis bra småsildfiske med tyngdepunkt i Vesterålen og enkelte fjorder i Troms. Skreifisket har vært hindret av uvær, og det har neppe vært mer enn halv drift i siste uke, men der er tatt gode fangster utfor Troms, Vesterålen og Vintersiden, som tyder på rike forekomster og lover godt fangstutbytte dersom værforholdene blir bra. Kystfisket ellers var bra i lokale områder.

Vintersildfisket: Værforholdene var dårlige, men forsøksdriverne og en del ordinære drivere prøvde på de forskjellige felt mellom Romsdal og Espevær uten fangstutbytte utover noen enkle eksemplarer av storsild. Lørdag 26. meldte bergningsdamperen »Draugen« ved sin ankomst til Måløy samme dags ettermiddag, at fartøyet ca. 25 kvartmil vest for Runde (Sunnmøre) hadde passert store sildeåter, hvor mengder av havsul stupte i sjøen og kom opp med sild. Dette resulterte i at noen få drivere gikk ut fra Søre-Sunnmøre søndag kveld tiltross for dårlig vær. Imidlertid hadde ingen av dem fangst utover 5 stykker sild. Det oppgis at driverne gikk inntil 15 kvartmil ut av land. En kan nå gå ut fra at storsildfisket begynner når værforholdene tillater utseiling.

Fetsild- og småsildfisket: Det oppgis fisket ca. 37000 hl sild i Nord-Norge i siste uke. Det meste av denne sild er tatt i

Eidsfjord i Vesterålen, hvor omlag 30 snurpere har holdt det gående med varierende utbytte hele uken. Toppfangster har vært 750 hl. Sildens størrelse er ca. 35 stk. pr. kg. Den brukes til sildolje. I Sifjord i Senja har hjemmelaget hatt mindre fangster av småfallen sild så å si hver natt. I slutten av uken slo det også til med snurping i Kjosens i Ullsfjord (Nord-Troms) med fangster opp til 600 hl fabrikkvare. I Kalfjord i Tromsøysund har det foregått noe snurping og landkasting i uken. Fangstene har til dels vært bra og sildestørrelsen omkring 20—28 stk. pr. kg. Tromsø er blitt tilført ca. 5000 ks. agnsild fra Kalfjord, hvorav frosset 3600 ks. De siste dager har det dessuten slått til med snurping i Ersfjord (Troms), hvor 2 snurpere hver fikk 900 hl fin agnvare, 20—25 stk. pr. kg. I Tysfjord i Nordland har det gjennom uken foregått et mindre og delvis avtagende landnotfiske. Det er hjemmelag som deltar i fisket. Sildestørrelsen her er 35—40 pr. kg.

Fra Trondheim meldes at fisket ved Levanger nå er slutt. Brukene har forlatt distriktet. I Stjørna fisker noen hjemmelag med landnot, men heller ikke der er der særlige utsikter lenger. Samlet opptak i siste uke var 1500 hl småsild.

I Møre og Romsdal drives et tilfeldig småsildfiske av hjemmelag. I siste uke meldes stengt 100 hl småsild i Fræna (Romsdal).

Skreifisket: Driftsforholdene under land var så noenlunde med omkring 3—4 hele og 2 delvise driftsdager. På havet var imidlertid forholdene betydelig dårligere.

Fra Tromsø meldes at det i ukens løp bare er innkommet 3 kuttere fra Fugløybanken hver med 7—8000 kg skrei. Mandag 28. kom en kutter inn med 18 000 kg tatt i løpet av 1½ døgn. Der er rike forekomster på banken. For øvrig meldes at det går godt med garnfisket i Senja. Det meldes om toppfangster på nattstutte garn for Sommarøy og Husøy på 8 à 10 000 kg.

Det er bra med fisk i Vesterålen, men driftsforholdene har vært urolige. I siste uke hadde en for Andøya 4 hele 1 delvis sjøværtdag med garnfangster på 1500—7000 kg, linefangster på 850—3200 kg. 25 garn- og linebåter hadde 208 tonn i ukefangst — i alt i år er der fisket 330 tonn. Fra Øksnes—Langenes meldes det om 4 hele 2 delvise sjøværtdager med garnfangster på 1350—2700 kg, linefangster på 1200—3600 kg. Der er hittil fisket 368 tonn. I fisket deltar 75 skøyter og 5 sjarker med 528 mann. I Bø i Vesterålen var der 2 til 6 sjøværtdager de forskjellige steder. Garnfangstene var store på 3200 til 5000 kg. 26 båter fisket i uken 138 tonn — tils. er der fisket 165 tonn i Bø.

Fra nevnte distrikter oppgis der fiskevekter på 400—450 kg pr. 100 stk., til en hektoliter lever medgår 750—950 kg rund fisk. Leveren er fet med 55 à 60 pst. traninnhold. Tils. er der for nevnte distrikter i Vesterålen fisket 863 tonn skrei, hvorav hengt 81, saltet 67, iset 711, filetert 4 tonn. Der er dampet 810 hl tran, saltet 25 hl rogn og iset 436 hl.

Om fisket på Yttersiden meldes fra Svolvær at dette hittil har vært noe variabelt og delvis uværshindret. Den 28. meldes det om linefangster for Laukvik på 100—200 stk., for Mærvold (i Borge) på opp til 500 stk.

Lofotfisket: Oppsynet med fisket ble satt den 28. januar. Der var da møtt fram noen få fremmede fiskere utenom det lokale belegg. Flere fiskere var imidlertid underveis til Lofoten. Det ble driftet fra Værøy, hvor linefangstene på innersiden ble oppgitt til 100 à 700 stk. Fra Ballstad har det vært driftet i noen tid med varierende utbytte. Mandag 28. januar ble det trukket 200—300 stk. på line.

Kystfisket for øvrig: Rusefisket på strekningen Helgeland—Smøla fortsetter med ganske omfattende utbytte enn skjønt mange av de vanlige rusefiskere nå har lagt om til skreifiske i andre distrikter. I siste uke ble det tilført Trondheim 35 tonn levende fisk, sørover vesentlig til Bergen ble det sendt 20 tonn.

I Nord-Norge samler skreifisket stadig mer interesse. Ved siden av skrei fåes det i Vesterålen ikke så lite storsei. Ellers meldes det fortsatt om noe seigarnfiske for Selvær i Nordland.

I Møre og Romsdal var driftsforholdene til å begynne med i uken ganske bra. Det foregikk en del storseifiske i åpent farvann og småseifiske innen skjærs. Oppsynet med skreifisket vil bli satt den 31. januar. Fisket er så smått begynt, idet der er tatt garnfangster på opp til 3—400 stykker skrei pr. setning for Ona. Ellers bemerkes til dels pene torskefangster på Nordmøre og utfor Romsdal og enkelte til dels gode snurrevadresultater for Romsdal. En ser fram til en god sesong hva torskefisket på Møre angår. I begynnelsen av uken ble det brakt i land bra håbrannfangster i Ålesund.

I siste uke ble det ilandbrakt tils. ca. 176 tonn fisk, hvorav 26 tonn torsk, 56 tonn storsei, 60 tonn småsei, 10 tonn hyse, 21 tonn håbrann og mindre mengder av en rekke andre fiskesorter. Av fiskepartiet ble det ilandbrakt i Ålesund ca. 40 tonn, Kr.sund 40 tonn (sei og torsk), Smøla 14 tonn, Bremsnes 70 tonn (all småsei), Ona 10 tonn (mest torsk).

Sør for Stad var fisket gjennomgående lite. Måløy hadde et fiskekvantum i uken på 5 tonn, hvorav 2 tonn torsk, 1 tonn sei og 0,8 tonn håbrann. Bulandet ble tilført 0,8 tonn torsk og 2,6 tonn håbrann. Pigghåfisket bruker å være det mest betydelige i Sogn og Fjordane på denne årstid. Ingen deltagere i dette fiske er møtt fram i værene i år.

Lenger sør har det ikke vært noe fiske utenom av lokal betydning. Fra Kr.sand S meldes at der er ytterst smått med all slags fisk.

Litt av hvert.

Havforskningsavdelingens artikkel som ble påbegynt i nr. 1 er blitt noe forsinket. Den vil nå bli fortsatt i neste nummer.

*

Da bringer vi også en utredning om det amerikanske fiske etter haiarter, basert på oljeproduksjon. Det meste av denne driften er ny fra krigsårene.

*

Iset torsk til Storbritannia. Den 26. januar gikk m/s »Brattegg« fra Tromsø direkte til England med 2800 kasser iset torsk. Så vidt vites er dette den første ferskfisklast som overhodet er sendt England direkte fra Nord-Norge. Fartøyet har visstnok tatt inn lasten i Vesterålen, Senja og Tromsø. Det drives nå et godt torskefiske så vel fra Senja som Vesterålen.

De såkalte »statsbåter«, som i sin tid ble bygget med »nedskrivningsbidrag til anskaffelse av nye tidsmessige fiskefarkoster« har også forbedret sin finansielle stilling under krigen. Det ble bygd ca. 380 båter. De kostet 5,6 mill. kroner. Statsbidraget utgjorde 2,1 mill. kroner og lån i Fiskeribanken tilsammen 3,2 mill. kroner. Statsbåtenes restgjeld i banken var pr. 1. januar 1945 bare 475 000 kroner.

Litteraturliste bringer vi i dag. Den er utarbeidet av bibliotekar Koefoed ved Fiskeridirektoratet. Han vil også føre den å jour etter hvert.

»Johan Hjort«, Fiskeridirektoratets havforskningskutter, gikk tirsdag formiddag nordover til Lofoten. Båten føres av kaptein Bostrøm. Dr. Eggvin er turens vitenskapelige leder.

Engelsk mål og vekt omgjort til norsk:

1 pund	=	0,454 kg
1 cwt	=	50,8 »
1 stone	=	6,35 »
1 cran	=	170,47 liter
1 gallon	=	4,54 »
1 tonn	=	1016 kg
1 barrel	=	121,2 liter

Utlandet.

Den svenske trålsilden.

En norsk notbas som har vært i Sverige og sett litt på sildefisket, forteller om silden at størrelsen han så var 8½—9 stkr. pr. kg. Silden fra Fladen grunn var full av rogn som var »bortimot moden«. Silden var fet, men inneholdt ikke ister. Den var helt åtefri.

Det svenske sildefiske.

Göteborg 22. januar: I uken til 19. januar ble det ilandbrakt 1295 tonn motortrålsild og 1670 tonn snørpvadsild. Prisene var henholdsvis 6 til 45 øre og 18 til 30 øre pr. kg, gjennomsnittlig 20 øre. Siden sesongens begynnelse 1. juli 1945 er der fisket 547 tonn garnsild, 1360 tonn damptrålsild, 15 294 tonn motortrålsild, 4578 tonn snørpvadsild, tilsammen 21 779 tonn, hvorav saltet 9304 tonn.

Islands fiskerier i årene 1943, 1944 og (delvis) 1945.

Det framgår av Islands Nasjonalbanks årsberetning for 1944 at fisket ved Island ble drevet i et liknende betydelig omfang som året forut, og at utbyttet var godt. Gjennomsnittlig var 460 skip utrustet for fiske hver måned med en besetning av 3715 mann.

Årets totalfangst utgjorde 512 000 tonn (1943: 427 000) opp av sjøen. Av dette fiskekvantum gikk 0,1 pst. til hermetikk og 1,7 pst. til forbruk innenlands.

Man hadde et større skipstap i 1944, nemlig 16 fiskeskip og 1 passasjerskip. Det ble bygget 8 nye skip i årets løp, samtlige fiskeskip.

Islandske trålere foretok 387 reiser med iset fisk til Storbritannia, et høyere antall enn i de nærmest foregående år. Verdien av salget av den fisk trålerne eksporterte utgjorde £ 4 133 000 (1943: £ 3 704 000) og av på annen måte utført fisk £ 1 422 000 (1943: £ 853 000). I henhold til Islands handelsstatistikk ble det i året 1944 utført til Storbritannia 143 705 tonn iset fisk til en verdi av 119 mill. isl. kroner, 21 725 tonn frosset fisk til en verdi av 47,6 mill. isl. kroner og 1171 tonn uvirket salt fisk til en verdi av 1,5 mill. isl. kroner.

Årets tranproduksjon utgjorde 8000 tonn (1943: 6800) og utført ble 6370 tonn til en verdi av 22 mill. isl. kroner. Fiskemelproduksjonen utgjorde 3453 tonn i 1944 og herav ble utført 1117 tonn for 0,5 mill. isl. kroner.

Deltakelsen i årets sildefiske var stor. Av snurpenotsfartøyer deltok 141 skip (1943: 133). Totalfangsten ble 222 000 tonn (1943: 182 000).

Totalverdien av fiskerienes eksportprodukter beløp seg i året 1944 til 237 mill. isl. kroner (1943: 205 mill. isl. kroner).

Følgende oppgave viser utbyttet av fiskeriene i årene 1943, 1944 og (delvis) 1945 fordelt etter behandlingsmåten (tonn sløyd fisk med hode):

	1943	1944	1945
Iset fisk:			(1/1 30/9)
a) I eksportskip	89 129	91 045	67 955
b) Fiskefartøyers egen fangst, eksp. av dem	74 768	83 995	64 890
Fisk til frysing	31 833	55 207	56 682
Fisk til tørring	1 183	1 328	1 834
Fisk til hermetikk	166	200	278
Vanlig saltfisk	3 772	3 701	2 786
Vanlig tønnesaltet	312	—	—
Til forbruk innenlands	—	3 991	1 907
	201 163	239 467	196 332
Sild, frosset, saltet og levert til sildoljefabrikker	181 958	221 843	58 206
	383 121	461 310	254 538

I årene 1943, 1944 og inntil 30. juni 1945 (resp.) ble følgende viktigere fiskeriprodukter eksportert (i tonn):

Iset fisk: Storbritannia 149 227,4, 159 807,9, 81 491,4. — Frosset fisk: Storbritannia 13 655,9, 21 371,3, 13 437,4, De Forente Stater 328,5, 350,3, 280,5. — Tran: De Forente Stater 4810,3, 4748,5, 2143,9, Storbritannia 745,7, 1500,1, 1144,3, Frankrike 0, 0, 806,7, Norge 0, 0, 100,4, Andre land 8,3, 128,8, 148,4. — Fiskemel: Storbritannia 945,8, 1079, 2546,3. — Sildemel: Storbritannia 12 630, 27 040, 4928. — Sildolje: Storbritannia 29 962,1, 26 426,5, 0. — Saltet sild (tønner): De Forente Stater 24 028, 19 485, 12 654, Storbritannia 7581, 0, 6309, Frankrike 0, 0, 6948, andre land 0, 110, 0. — Saltet rogn: De Forente Stater 2235, 45, 316, Sverige 1492, 5330, 0, Frankrike 0, 0, 6948.

Nye maksimalpriser (vinterpriser) på iset fisk som selges på det britiske marked, ble fastsatt den 24. november 1945, og legger en til grunn sløyd fisk med hode, stiller de nye priser sammenliknet med de tidligere gjeldende priser seg som følger (pr. »stone« eller 6,35 kg):

	Nye priser sh/pence	Eldre priser sh/pence
Kveite	19/5	20/6
Flatfisk	13/7	14/6
Torsk	5/10	5/5
Hyse	6/4	5/5
Annen »bol«fisk	5/10	5/5
Sei	4/5	3/6
Steinbit	5/7	4/8

Som tidligere innrapportert vil hverken britisk Ministry of Food eller noe enkelt britisk firma kjøpe frosset fisk fra Island i året 1946 da det er utsikt til en større øking av fiskekvantumet i selve Storbritannia.

Silddefisket i Lowestoff og Yarmouth.

Fiskeriutsending Carsten Hansen skriver i desember 1945 følgende:

Så vidt jeg kan utlede av spredte ukeoppgaver i fagpressen sammenholdt med en del opplysninger som jeg har fått underhånden er resultatet av sesongen noenlunde slik:

	Oppfisket	Saltet
Great Yarmouth.....	ca. 90 000 crans	ca. 12 500 tn
Lowestoft	ca. 60 000 »	» 7 500 »
Sum for East Anglia ..	ca. 150 000 crans	ca. 20 000 »

Så vidt vites hadde Ministry of Food håpet på en saltsildproduksjon i sesongen av ca. 200 000 tønner for eksport til avhjelv av den vanskelige matsituasjon i flere av Europas befriete land.

Kjøtt og fisk konkurrerer nå fritt om kundenes gunst i U. S. A.

I en dagsrapport for 10. desember 1945 fra »Market News Service«, som står under kontroll av U. S. A.'s innenriksdepartements fiskeriavdeling, framholdes det at omsetningen av fersk og frossen fisk i slutten av november 1945 fortsatt var god etter at kjøttrasjoneringen var opphevet. Store lagerbeholdninger ved fryseriene og en noe svakere detaljomsetning bevirket dog en viss tilbakeholdenhet. Fra det nordvestlige pacificområde hvor kjøttmerkeverdien ble betydelig øket i slutten av september, opplyses at en fjerdedel av den nedgang som den gang fant sted i fiskeomsetningen nå er gjenvunnet. I det store og hele tyder innhentete rapporter, både fra grossister og detaljister på at der er nedgang i omsetningen av mindre gode lagerkvaliteter og mindre populære fiskesorter.

Maksimalprisenivået har stort sett vært opprettholdt, men det er meldt om salg til lavere priser i New York og Boston. Innsjøfisk og fisk fra sørområdene, som ikke har vært underlagt priskontroll, var gjenstand for et betydelig prisfall under 1944 nivået, men etterspørselen var fortsatt forholdsvis stor.

Fisket i U. S. A. i 1945.

U. S. A.'s innenriksdepartements fiskeriavdeling meddelte omkring 10. desember 1945 at fisket i 1945 ville gi et sluttresultat som ligger noe lavere enn i 1944, men som vil være på høyde med gjennomsnittet for de siste årene før krigen.

Det ventes at totalfangsten av alle sorter vil utgjøre 4,4 milliarder pund (2 007 720 tonn) motsvarende gjennomsnittsfangsten i de 5 siste førkrigsår.

Hovedårsaken til nedgangen i forhold til 1944 er at pilchard(sardin)fisket i California har gitt 225 mill. pund (103 000 tonn) lavere utbytte. Pilchardfisket utgjør år om annet ca. 25 pst. av U. S. A.'s samlede fiskerier.

Det framholdes at pilchardfisket ved utgangen av november hadde gitt 353 501 tonn mot 466 909 året før på samme tid. På grunn av den bedre tilgang på arbeidskraft har dette imidlertid ikke hatt noen innflytelse på sardinpakkingen. Denne ligger på 3 132 322 kasser — 9 pst. over fjorårspakkingen.

Trålfisket på bankene utfor Ny-England og Nova Scotia hadde i midten av november gitt 525 mill. pund (mot 430 mill. i 1944) og har ikke vært overtruffet i noen av krigsårene.

Fisketilgangen til Seattle i årets 10 første måneder var på 70,7 mill. pund — 35 pst. over fjorårets tall.

Fisket i Mexicogulven øket med 15 pst. hva fisk angår. Fisket av krabbe i samme farvann viste også noen øking — østersfangsten noen nedgang.

I motsetning til den generelle øking i ferskfiskomsetningen er der bortsett fra pakkingen av hermetiske sardiner (pilchard) og størje (tuna), nedgang i hermetikkproduksjonen. Således er der pakket mindre laks, makrell og Maine-sardiner — alt i alt 6 pst. mindre enn produksjonen i 1944.

Pakkingen av sardiner i staten Maine utgjorde pr. 31. september 2 007 784 kasser — omlag 20 pst. mindre enn i 1944, mens pakkingen av laks gikk ned fra 5,1 mill. kasser i 1944 til 4,8 mill. kasser i 1945.

Saltfiskimporten til Puerto Rico og Virgin Islands.

I følge samme kilde er importen av saltfisk i Puerto Rico og Virgin Islands nå løst fra offentlig regulering og på ny overtatt av de private importører. Importen skjer nå på kontraktbasis mellom importørene og produsentlandene. Som kjent dekker Puerto Rico og Virgin Islands sitt ganske betydelige forbruk av saltfisk og klipfisk ved import fra Nyfundland og den nordligste del av U. S. A.'s østkyst.

Besøk fra Australia.

En av de ledende menn innen den australske fiskeridministrasjon, *mr. Cederic G. Setter*, besøkte Bergen nylig, og ga under sitt opphold en del opplysninger om australske fiskeriforhold som kan ha sin interesse.

Australia har en befolkning på ca. 7 millioner mennesker som for en stor del er knyttet til kyststrøkene. Australias fiskerier er ganske små sammenliknet med Europas. Som illustrasjon kan nevnes at 98 pst. av all fisk i verden fanges på den nordlige halvkule, mens resten 2 pst. fanges sør for ekvator, og blant disse siste 2 pst. utgjør Australias fiskerier en del. Der er mange fiskearter i Australia, men hver art forekommer i liten mengde og danner sjelden grunnlag for noen større fiskeribedrift. Den fisk som spiller størst rolle er »the mullet« eller mulen som fanges med strandnot i elvemunninger og bukter. På havet drives fiske med trålere, og den viktigste bunnfisk som fanges er breiflabb som er nr. 2 når det gjelder oppfisket kvantum. En kan si at Australias fiskerier begynner der hvor Europas slutter, idet breiflabb figurerer som nr. 15 i rekken av viktigste bunnfisk i Europa, mens det er med denne fisk at Australias dypvannsfiske begynner.

Av annen fisk som er av interesse i Australias fiskerier kan nevnes »spansk makrell« som blir 1 meter lang og som fanges med garn. Der foregår

intet egentlig sildfiske, men av og til, kanskje med års mellomrom, kan en sildart («pilchard») komme inn under kysten. Noen egentlig industri kan ikke utvikles på grunnlag av denne fisk da forekomsten er for usikker. Elvene er rik på ørret. Der finnes ikke laks, men derimot en stor abborliknende fisk som er høyt verdsatt.

At det er små fiskemengder ved Australia skyldes forskjellige faktorer. Mesteparten av fisket foregår nær land på grunt vann, og det alminneligste redskap er strandnot. Trålfisket utfor kysten foregår på 50—100 favners dyp. Men Australia har ikke slike utstrakte banker som vi finner f. eks. ved norskekysten. Den australske fastlandssokkel er ganske smal og går bratt ned mot stordypet uten jevn bank-skråning. Det område som kan fiskes med trål er derfor forholdsvís lite. Det som imidlertid er hovedårsaken til den fattige fiskebestand er mangelen på næringsemner for fisken.

Plankton-produksjonen er ytterst liten, og dette skyldes igjen at der er ingen kolde strømmer som støter fram til kysten og blander seg med det varme vann så de rette betingelser oppstår. Selv ikke i den sydlige del av Australia kommer det kolde antarktiske vann i kontakt med kystbankene, det blir feiet unna av vestlig vind som er den framherskende her. Havvannet rundt kysten har en temperatur av 12° C eller mer.

B. R.

Okkupasjonslovgivningen.

Under den tyske okkupasjon ble gitt en rekke bestemmelser på fiskerienes område. I henhold til prov. anordning av 26. januar 1945 og kgl. resol. av 4. mai 1945 arbeides det for tiden i fiskeridministrasjonen med revisjon av disse bestemmelser.

Følgende bestemmelser er bortfalt i henhold til Justisdepartementets avgjørelse.

1. Forordning av 18. januar 1941 om endring i § 48 første ledd i lov angående saltvannsfisket i Finnmark av 3. august 1897.
2. Forordning av 18. januar 1941 om endring i § 2, annet ledd, i lov om fiske med bunnslepenot (trål) av 17. mars 1939.
3. Lov av 6. mai 1943 om overdragelse m. v. av ror- og egnebuer i fiskevær.
4. Lov av 16. desember 1943 om tillatelse til å bygge fiske- og fangstfartøyer (jfr. nå prov. anordning av 20. juli 1945).
5. Forordning av 3. juni 1940 om midlertidig opphevelse av bestemmelsene om helligdagsfredning i § 9, første ledd, i lov om fangst av kval av 16. juni 1939.

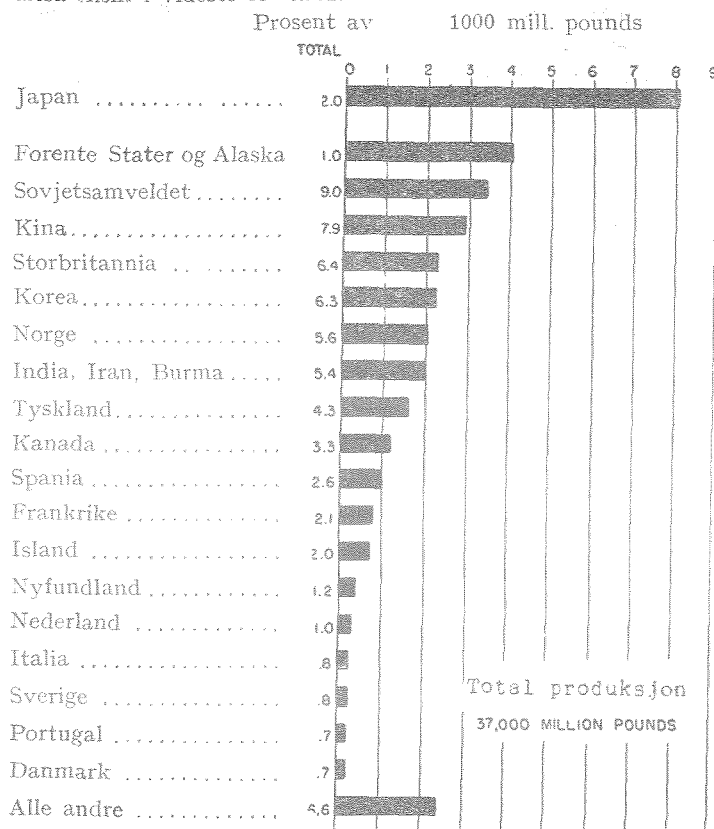
6. Forordning av 9. desember 1940 om midlertidig opphevelse av forbudet mot å fiske på søn- og helligdager under sild- og brislingfiskeriene.
7. Lov av 26. mars 1942 om tillegg til lov om behandling, tilvirking og transport av fisk og fiskeprodukter av 16. juni 1933 nr. 4 § 2.
8. Midlertidig lov av 28. januar 1943 om adgang for Handelsdepartementet til å meddele dispensasjon fra bestemmelsene om helligdagsfredning under fiskeriene.
9. Forordning av 1. februar 1943 om lempninger i bestemmelsene om helligdagsfredning under fiskeriene, endret ved forordning av 8. november 1943.

Av foranstående bestemmelser gjøres spesielt oppmerksom på de under 5., 6., 8. og 9. nevnte som medfører at de helligdagsfredningsbestemmelser man hadde før krigen nå er gjeldende igjen.

Under krigen har det vært dispensert fra tidsfredningsbestemmelsen for garnkveitefiske. Denne dispensasjon gjelder ikke lenger, således at det nå i henhold til § 4 i lov om fredning av saltvannsfisk av 6. juni 1938 er forbudt å fange kveite med garn i tiden 15. desember—28. februar.

Verdensproduksjonen av fisk før krigen.

Fra en av publikasjonene til FAO — Forente Nasjoners Ernærings- og Jordbruksorganisasjon henter vi følgende interessante fremstilling. Det gjelder alle sjøprodukter, altså «fiske» i videste forstand.

To av fiskeriadministrasjonens menn som gikk bort under krigen.

Fiskerikonsulent Oscar Sund.

19. april 1884—30. september 1943.

Oscar Sund omkom ved »Sanct Svithun«s krigsforlis høsten 1943. Han var nettopp kommet hjem fra Nord-Norge da han fulgte en anmodning om atter å dra nordover på grunn av det feilslåtte fet-sildfiske, og han reiste, fordi han visste at hans autoritative utsagn kunne bli påkrevd.

Fra denne turen nådde han nesten hjem igjen. Meldingen om hans død rammer alle som kjente ham som et sviende slag, og for Sunds mange venner gaper det nå en svart tomhet. Hans levende interesse for mennesker og problemer, hans kunnskaper og hans framstillingsevne gjorde Sund til det naturlige midtpunkt hvor han kom. Hans optimisme, gåpå-mot, initiativ og arbeidsevne gjorde samværet og samarbeidet med ham til en alltid vekslende opplevelse, og til hans uselviske hjelpsomhet står mange i så stor taknemlighetsgjeld, at den aldri hadde kunnet betales tilbake.

I kraft av sin personlighet representerte Sund Norge og norsk havforskning utad på en måte som vi var stolt av.

Sund ble revet bort midt i en rik arbeidsdag, mange ideer og tanker som ikke, eller bare ufullkomment var satt på papiret, går tapt med ham,

Forts. s. 27.

Utvalgsformann Anders Anderssen-Strand.

16 mars 1881—28. september 1942.

Utvalgsformann Anderssen-Strand døde i september 1942. Han var da midt oppe i arbeidet med å avslutte Lofotberetningen for sesongen 1942. I og med denne beretning har han redigert og selv skrevet vesentlige deler av Lofotberetningen i 25 sesonger.

Før han ble utvalgsformann, hadde han vært i Lofotoppsynets tjeneste siden 1897. Han var således knyttet til fiskeriadministrasjonen i 45 år.

Når lofotstatistikken lenge hadde ord for å være den mest pålitelige del av fiskeristatistikken, så skyldes dette først og fremst det interesserte og iherdige arbeid som Anderssen-Strand har nedlagt. Men det er ikke bare tallene i Lofotberetningen som interesserer. Hele beretningen har vært gjennomsyret av utvalgsformannens levende interesse for driften og for de problemer som reiser seg i forbindelse med denne.

Oscar Sund skrev blant annet følgende minneord i »Fiskaren«:

Alle som var kommet i den flyktigste berøring med ham, fikk et sterkt inntrykk av hans kraftfulle, ansvarsbevisste og initiativrike personlighet og de som fikk anledning til å følge ham i hans virke som veileder og mæklingsmann mellom de ofte stridende interesser, lærte å beundre hans klokskap og evne til å sette seg inn i andres tenkemåte slik at alle konflikter om fiskets drift på de trange områder hvor opptil 35 tusen fiskere fra hele Nord-Norge ble løst

Forts. s. 27.

Sund (forts. fra s. 26).

men han satt spor etter seg, som vil gå inn i en fjern framtid. Sunds omfattende interesse førte ham inn på mange felt og la beslag på hans krefter. Særlig lå fiskernes utdannelse Sund på hjertet, og han var utrettelig når det gjaldt å skape muligheter for å dyktiggjøre den norske fisker til sitt yrke.

Kommende generasjoner vil høste fruktene av det arbeid som han har nedlagt på dette område.

For oss som har hatt den lykke å arbeide sammen med ham er hans død ufattelig, og for norsk havforskning er tapet uerstattelig.

Norge og særlig Nord-Norge, har mistet en del av seg selv ved hans død. Det har mistet en sønn som i kunnskaper, interesse og kjærlighet til sitt land og sitt folk raket høyt opp over massen, og hvis minne vil leve i etterslekten.

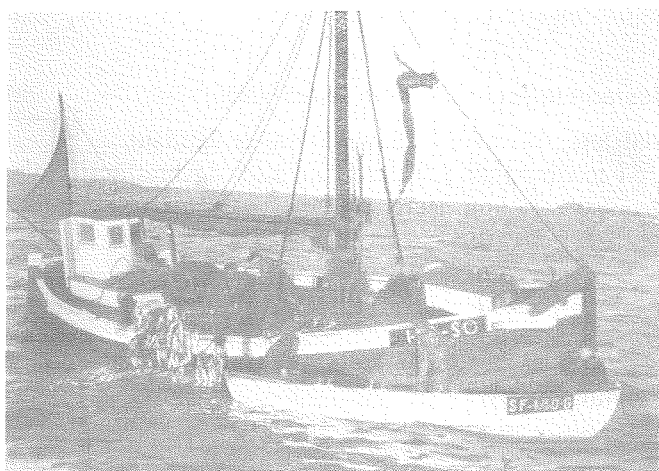
Vi takker ham som i dobbelt betydning ofret sitt liv for de norske fiskerier.

(Fra Gunnar Rollesens minneord i »Bergens Tidende«).

Anderssen-Strand (forts. fra s. 26).

i minnelighet og på rimeligste måte. Ganske visst kunde han bygge på en rik og lang erfaring fra sitt virke i oppsynet fra 1897, som utvalgsformann fra 1917, men det som gjorde utslaget var allikevel hans klare forstand og uselviske forhandlingsevne. Det er å frykte for at det blir vanskelig å erstatte ham. Sikkert er iallfall at han etterlater et dypt savn hos sine mange venner blant fiskerne og andre som aldri mer vil få anledning til å glede seg over hans livfulle og vennsæle vesen, hans livlige framstillingsevne og karakteristiske, treffende uttrykksmåte.

Slik var det før. — Blir det last i år?

Wise — foto.

Vi blader i Fiskeridirektørens store fiskerialbum fra sildefeltet. En liten driver trekker garna. Bildet er visstnok tatt i 1920-årene.

Hvad er havsula?

Nå om dagene er det i forbindelse med storsildfisket stadig spørsmål om hva havsula er. Det kan være av interesse å konstatere dette nærmere, og en siterer derfor hva fiskerikonsulent Oscar Sund sier om denne fugl i sin bok »Skårungen«:

»Havsula hører til stormfuglene og er i slekt med skarver og pelikaner. Den er en styrtdykker og et sikkert merke på sild. Det er en stor og vakker fugl, lengde 93—100 cm. Den hekker bare på noen enslige holmer utenfor Wales, Skottland, ved Færøyene og ved Island, overalt i store kolonier. Legger bare ett egg. Utenfor rugetiden er den (som havhesten) bare å finne på åpent hav.«

Fisket i Finnmark var dårlig høsten 1945.

Usedvanlig stormfullt vær.

I en rapport til Fiskeridirektøren om forholdene i tiden 1. oktober—31. desember 1945 sier fiskeriinspektøren følgende:

»Om fisket er det svært lite å berette. En nesten regelmessig storm har herjet over distriktet i den grad som folk flest ikke kan minnes. I de fleste kystkommuner har tilgangen av fisk vært så minimal at den på langt nær har dekket kokfiskbehovet. Tilgangen av agnsild har også vært uregelmessig og en del av det som er kommet, er enten blitt benyttet som mat eller gått i forråtnelse. Det kan således nevnes at det er ytterst få familier i Vardø — Norges største fiskevær — som kom i besittelse av kokfisk til jul. På fisken å dømme var der en kort tid tegn på god fisketyngde under kysten, men ellers har fangstene bestått av enkelte stor fisk og resten småfisk, hvilket etter gamle merker tyder på at der er mindre fisk til stede.

For Vestfinnmark ble der i oktober og november fanget en del sei på snurpenøter, men fangsten antas være solgt til Troms fylke eller saltet i lektere. På grunn av mangel på telefon- og telegrafforbindelse har det ikke vært anledning til å holde seg underrettet om forholdene på disse strøk, og der har heller ikke kommet noen oppgave fra lensmennene i fylket over oppfisket kvantum. Av samme grunn og på grunn av at mitt arkiv er brent, kan det heller ikke som vanlig settes opp en statistikk med sammenlikning i foregående års fiske på samme tid.

Sildefisket. Noe sildefiske har det så vidt vites heller ikke foregått. Der har dog vært gjort en del forsøk inne i Varangerfjordene, men uten resultat.«

lover og bestemmelser gitt i medhold av lov. 1)

Bestemmelser i forbindelse med vinterildfisket:

I inneværende sesong vil følgende bestemmelser være gjeldende i likhet med de nærmest foregående år:

1. »Bestemmelser om dispensasjon fra forbudet mot å fiske med snurpenot om natten under vinterildfiskeriene, jfr. § 31 A i lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene.»
  2. »Utvidet dispensasjon fra forbudet mot snurpenotfiske om natten«.
  3. »Bestemmelser om forbud mot snurpenotfiske på særlig viktige kastevåger og i trange fjorder og i sund hvor det er sildinnsig under vintersildfiskeriene.«
- Disse bestemmelser vil blant annet være å få i særtrykk hos Vintersildoppsynet.

Bestemmelse om forbud mot garnfiske.

I medhold av § 77 b i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 nr. 20 har Handelsdepartementet den 28. desember 1945 utferdiget følgende bestemmelse:

- I. På områder hvor det med hjemmel i § 26 i lov nr. 20 av 25. juni 1937 er forbudt å bruke snurpenot til snurping, skal det være forbudt å sette garnredskaper i en avstand av 100 m regnet fra yttergrensen av det fredete område og innover.
- II. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Bruk av motordrevene snurpenotbåter.

Ved kgl. res. av 11. januar 1946 er bestemt:

»I medhold av § 35 i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 nr. 20 bestemmes:

- I. Fiskeridirektøren kan gi forskrifter for bruk av motordrevene snurpenotbåter for å forebygge at der på fisketfeltet oppstår uorden eller kollisjoner.
- II. Overtredelse av forskrifter gitt i medhold av punkt I straffes med bøter etter lovens § 80.
- III.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves kgl. resolusjon av 15. oktober 1937 gitt med hjemmel i samme lov.»

1) Se også om »Okkrupasjonsloving« på side 25.

Forskrifter for motordrevene snurpenotbåter.

I henhold til kgl. resolusjon av 11. januar 1946 punkt I har Fiskeridirektøren i dag utferdiget følgende forskrifter som trer i kraft straks:

1. Med hensyn til regler for styring og seilas så vel som lanterneføring m. v. henvises til og innskrives styringsplakatens bestemmelser. Arbeidsllys må avskjermes slik at de ikke sjenerer lyset fra posisjonslanternene.
2. Hvis det bare brukes én motorbåt, skal den annen båt — så lenge båtene om natten er underveis — føre et hvitt lys, således anbrakt at det lyser horisonten rundt og av sådan beskaffenhet at lyset er synlig minst 1 n. mil.
3. Motorbåter skal være utstyrt med forsvarlige propellbeskyttere.
4. Notlag som kaster snurpenot fra motorbåt og opererer på fisketfelt sammen med andre lag skal, når de »brekker av« eller »lar gå« noten, tilkjennegi dette ved minst 4 korte støt i tåkeluren.
5. Det er forbudt for snurpenotbåter å gå eller manøvrere seg over annen manns utsatte not ved hjelp av motor. Et innkastet lag som har motoren i gang kan dog manøvrere seg ut av noten med forsiklighet ved hjelp av motor. Motorbåt som er innkastet kan ikke startes. I det hele innskrives aktsomhet på dette område, jfr. lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 § 48.
6. Forskrifter utferdiget 1. desember 1937 oppheves.

Fiskeridirektoratet, Bergen den 11. januar 1946.

Bestemmelser om lysing etter sild.

Ved kgl. res. av 11. januar 1946 er bestemt:

»I medhold av § 39 i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 nr. 20 bestemmes for vinterildfisket 1945/46:

- I. Lysing etter sild er forbudt i den tid helligdagsfredningen varer.

De bør

sikre Dem en annonse i Fiskets Gang« Foreløpig kan De bare få plass på omslaget. Plassen er derfor begrenset.

II.

Hvor settegarn står ute gjelder følgende om lysing etter sild:

- a) Når det gjelder utpregete settegarnsfelter hvor større mengder av settegarn står ute, er det forbudt å legge seg til å lyse etter sild i mindre avstand enn 300 meter fra utkanten av setteriet, regnet fra ytterste blåse.
- b) I andre tilfelle enn nevnt under a) er det forbudt å lyse etter sild i forhold til garn som er satt ut for solnedgang med mindre man ligger minst 100 meter fra nærmeste blåse og lyser på en sådan måte at hverken lyset eller not som måtte bli satt ut vil dekke det område som garna antas å dekke.

III.

Det er forbudt for snurpenotfiskere å lyse etter sild på eller utenfor det område hvor landnotlag som selv ikke lyser, har lagt seg til før solnedgang eller før vedkommende snurpenotlag la seg til å lyse.

IV.

På feltet hvor det i henhold til § 26 i lov nr. 20 av 25. juni 1937 er utferdiget forbud mot å bruke snurpenot til snurping og hvor landnotlag har lagt seg til uten selv å lyse, er det forbudt for andre redskapsklasser å lyse etter sild. Det samme gjelder i en avstand av 300 m utenfor og til siden for grenselinjen for det fredete område.

V.

Denne resolusjon trer i kraft straks.»

Litteratur.

- Armsmelding Norges Makrellag S/L 1944 og 1945, Kristiansand 1945.
- Alander, Harald: Användning av olika maskstorlekar vid trålfiske och deras inverkan på fångsterna. Medd. Svenska hydr.-biol. kom. Biologi 2. Sth. 1945.
- Allen, Edvard W.: United States acts to conserve ocean fisheries. *Commerc.-Fish. Weekly XI*, 32 p. 403. Vancouver, B. C. 1945.
- Australia — Den økonomiske utvikling før og under krigen. *Utenrikshandel. Norges eksport-muligheter. Norges Utenrikshandel* 1945, 3 s. 18.
- Bucher, Glen C., William Clegg and F. Bruce Sanford: Distribution of oil and vitamin A in fishlivers. *Fishery Market News. Vol. 7*, 1 p. 6. Wash. 1945.
- Bucher, Glen C., W. S. Hamm, F. B. Sanford and W. Clegg: Preliminary report on sampling of fish livers. *Fishery Market News. Vol. 7*, 1 p. 2. Wash. 1945.

- Chile — Den økonomiske utvikling under krigen. Nye industrier. Statsstøtte til nyanlegg. Markedsforhold for norske varer. *Norges Utenrikshandel* 1945, 1 s. 6.
- Courtenay, W.: Vêtements de baleine. *La pêche marit. Paris Déc.* 1945.
- Cuba — Stor etterspørsel etter norsk klippfisk. *Norges Utenrikshandel* 1945, 1 s. 12.
- Dannevig, Alf: Undersøkelser i Oslofjorden 1936—1940. Egg og yngel av vårgytende fiskearter. *Fiskeridirektoratets Skrifter. Serie: Havundersøkelser. Vol. VIII. No. 4.* Bergen 1945.
- D. D. T. eliminates flies in fishing port. *Commerc. Fish. Weekly XI*, 32 p. 406. Vancouver B. C. 1945.
- Dehydration of herrings »Food« Sept. 1944. Referat i *Tidsskr. Hermetikk* 1945, 11 s. 284.
- Elementær elektroteknikk m. v. til bruk ved kurser for undervisning i bruk av elektriske anlegg ombord i fiskefartøyer. Utgitt av Fiskeridirektøren. *Fiskeridirektoratets (små) Skrifter Nr. 6.* Bergen 1945.
- Fiskepriser og fiskeeksport. *Farmand* 1945, 49 s. 19.
- Fiskeriek eksperimenter av betydning for Norge. *Tidsskr. Hermetikk* 1945, 12 s. 310.
- Fiskeri — Skandalen. *Farmand* 1945, 53 s. 25.
- Fisk med og uten konkurranse. *Farmand* 1945, 50 s. 7.
- Frysing av fiskevarer blir revolusjonert. *Tidsskr. Hermetikk* 1945, 12 s. 310.
- Gerhardsen, Gerhard Meidell: Våre fiskerier under og etter krigen. Sak og samfund Nr. 7. Chr. Michelsens Institutt. Bergen 1945.
- Hamm, W. S. and C. Butler, M. Hurdt.: Dehydration of Fish. »Food Industries« June 1944. Referat i *Tidsskr. Hermetikk* 1945, 11 s. 284.
- Hermetikkindustriens oppslagsbok ved Finn Jakobsen. Stvg. 1943. Kr. 11,20.
- Ingebretsen, Herman Smitt: En mannsalders arbeid i Norge. Oslo 1945. Kr. 6,05.
- Konow, Carl: Tørrfiskhandel. En faglig utredning om tørrfiskhandel fra 1914 til 1945 med særlig henblikk på omsetningsformene i mellomkrigstiden. Bergen 1945. Kr. 22,40.
- Lovern, J. A.: The composition of the depot fats of aquatic animals. Dpt. sc. and industr. research Food invest. spec. rep. 51. London 1942. 1 sh. 6 d.
- The mode of occurrence of fatty acid derivatives in living tissues, a review of present knowledge. Dpt. sc. and industr. research Food invest. spec. rep. 52. London 1942. 9 d.
- Markedsforholdene for fisk i De Forente Stater. *Norges Utenrikshandel* 1945, 1 s. 4, 2 s. 11.
- Norske eksportmuligheter. Palestina. *Norges Utenrikshandel* 1945, 3 s. 23.
- Norsk fisk har store muligheter. *Tidsskr. Hermetikk* 1945, 11 s. 266.

(Forts. neste nr.).

Abonnentene

får med neste nummer sendt innbetalingskort til bladets postgirokonto nr. 691 81. Men bestem Dem allerede nå til å bli abonnent. Det er en billig fornøyelse.

